

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

โดยสรุปแล้ว การใช้โพงก๊วเป็นการเคลื่อนย้ายเงินตราระหว่างประเทศ โดยวัตถุประสงค์ที่ไม่มีลักษณะเป็นตราสารเปลี่ยนมือหรือตราสารทางการเงินประเภทอื่นตามกฎหมายบัญญัติ เป็นสื่อกลางในการโอนเงินระหว่างประเทศ โดยวัตถุประสงค์หลักในการใช้โพงก๊วในการโอนเงินระหว่างกันเนื่องจากการขนเงินสดจำนวนมากไปใช้ในการชำระเงินอาจทำให้เกิดความไม่สะดวกและคล่องตัว และอาจเสี่ยงต่ออันตรายจากบุคคลภายนอกและเสี่ยงต่อการถูกตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ ในอดีตการใช้โพงก๊วไม่ได้ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการโอนเงินที่ผิดกฎหมายหรือเพื่อการหลีกเลี่ยงการเสียภาษีแต่อย่างใด แต่ถูกนำไปใช้เพื่อส่งเงินที่ได้จากการทำงานไปให้ญาติที่อยู่อีกประเทศหนึ่ง หรือการนำไปในการชำระราคาสินค้าแทนเงินสดตามธรรมดาโดยไม่ต้องมีการเคลื่อนย้ายเงินสดข้ามประเทศจำนวนมาก รวมทั้งการชำระเงินโดยผ่านบริการการโอนเงินระหว่างประเทศของสถาบันการเงินในระบบต้องเสียค่าธรรมเนียมที่สูงกว่า ผู้ที่ทำค้าขายจึงหันมาใช้การส่งเงินผ่านทางเครือข่ายของโพงก๊วเพราะมีค่าธรรมเนียมบริการที่ต่ำกว่าและสะดวกรวดเร็วกว่า คุณลักษณะพิเศษของธุรกิจการให้บริการโอนเงินโดยโพงก๊ว ก็ได้แก่ ความไวเนื้อเชื่อใจกันอย่างสูงระหว่างผู้ประกอบการรับส่งเงินทางโพงก๊ว ลูกค้าของธุรกิจนั้น ทั้งที่เป็นผู้ส่งจ่ายโพงก๊ว ผู้ออกโพงก๊ว คนเดินโพง และผู้รับโพงก๊วปลายทาง ถ้าบุคคลเหล่านี้ขาดความไวเนื้อเชื่อใจในการดำเนินธุรกิจซึ่งกันและกัน การโอนเงินโดยโพงก๊วก็จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้

แต่ในยุคปัจจุบันที่มีตราสารทางการเงินหลายรูปแบบออกมาใช้อย่างแพร่หลาย ไม่ว่าจะเป็นตัวเงิน เช็ค ตราฟ หรือบัตรเครดิต และก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วปลอดภัย และรวดเร็วกว่าการใช้โพงก๊วก็ตาม แต่ก็ยังมีบุคคลบางกลุ่มที่ยังมีการใช้โพงก๊วเป็นสื่อในการชำระเงินกันอยู่ อันได้แก่ พ่อค้าชาวจีน พ่อค้าแขกชาวอินเดียและตะวันออกกลาง รวมไปถึงพ่อค้าไทยบางกลุ่ม ที่ทำธุรกิจเกี่ยวข้องกับพ่อค้าต่างชาติดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องจากการใช้โพงก๊วเป็นการให้บริการเงินนอกระบบการควบคุมของกฎหมายว่าด้วยธนาคารพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน กฎหมายว่าด้วยตราสารเปลี่ยนมือ กฎหมายว่าด้วยศุลกากร รวมถึงกฎหมายปราบปรามการฟอกเงินในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรการตรวจสอบการทำธุรกรรมทางการเงินในสถาบันการเงิน กล่าวคือ การใช้โพงก๊วสามารถหลีกเลี่ยงการตรวจสอบของกฎหมายว่าด้วยมาตรการรายงานธุรกรรมทางการเงิน เพราะเป็นการเงินนอกระบบที่กระทำในสถาบันการเงินนอกระบบ และเป็นการหลีกเลี่ยงการทำรายงานธุรกรรมทางการเงินให้แก่รัฐ

โดยตรง เพราะไม่มีกฎหมายบังคับให้การใช้โพยก๊วนต้องทำรายงานธุรกรรมทางการเงิน และ การใช้โพยก๊วนไม่ทิ้งร่องรอยของพยานหลักฐานไว้หลงเหลือให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้ และตัวโพยก๊วนเองก็เป็นวัตถุหรือเอกสารที่ไม่สามารถตีความให้มีลักษณะเป็นเงินตราตราสารทางการเงินตามกฎหมายได้ จึงทำให้เจ้าหน้าที่สามารถเขตรตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินโดยใช้โพยก๊วนได้ยากยิ่ง

ด้วยเหตุนี้ โพยก๊วนจึงกลายเป็นสื่อในการโอนเงินเพื่อวัตถุประสงค์ที่ผิดกฎหมายต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการชำระราคาขายเสฟติด การลักลอบโอนเงินข้ามประเทศอย่างผิดกฎหมาย การส่งเงินไปสนับสนุนการดำเนินงานระหว่างองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติหรือองค์กรก่อการร้ายข้ามชาติ รวมไปถึงการลักลอบขนเงินออกนอกประเทศในลักษณะที่เป็นการฟอกเงิน และปัจจุบันนี้มีแหล่งให้บริการเงินนอกระบบโพยก๊วนมากมาย โดยจะเป็นธุรกิจเกี่ยวกับ Alternative Remittance Services, Underground Banking, International Money Exchange, Bullion Seller and Exchange, Pawn Shop, Clearance Office ฯลฯ ซึ่งหลายประเทศยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายเพื่อเข้าไปควบคุมการโอนเงินระหว่างกันของธุรกิจเหล่านี้ ธุรกิจเงินนอกระบบดังกล่าวจึงอาจเปรียบเสมือนแหล่งสวรรค์ของการฟอกเงินหรือโอนเงินที่ได้จากการกระทำ ความผิดไปยังประเทศที่สาม ดังนั้น จึงต้องออกมาตรการทางกฎหมายเพื่อให้รัฐสามารถเข้าไปควบคุมการใช้โพยก๊วนได้

โดยสรุปแล้ว โพยก๊วนแบ่งออกได้เป็นสามตระกูลใหญ่ๆด้วยกัน ได้แก่

Hawala/Hundi หรือ Chity Chity เป็นโพยก๊วนที่ไม่ต้องใช้กระดาษเป็นตัวโพยก๊วนแต่ใช้ วาจาของบุคคลเป็นโพยก๊วนแทน โพยก๊วนชนิดนี้มีใช้ในภูมิภาคเอเชียใต้โดยเฉพาะในประเทศ อินเดีย และประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลางหลายประเทศ โดยส่วนใหญ่โพยก๊วนประเภทนี้จะใช้ในการโอนเงินเพื่อการสนับสนุนทางการเมืองหรือเพื่อการคอร์รัปชัน (ดังจะเห็นได้จากกรณี ของ Jain Hawala) นอกจากนั้น องค์กรก่อการร้ายข้ามชาติที่มีโครงสร้างในการดำเนินงานเป็น องค์กรการกุศลทางศาสนาบางองค์กรก็ใช้โพยก๊วนประเภทนี้เป็นสื่อในการโอนเงินเพื่อ สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรในเครือข่ายเดียวกัน

Fei Chi'en Flying Money หรือ โพยก๊วนของจีน เป็นโพยก๊วนที่มีพื้นฐานจากการที่ ใช้แผ่นกระดาษหรือสินค้ามีค่าที่พกพาได้สะดวกกว่าเงินสด เป็นสื่อในการส่งเงินเพื่อการชำระ ราคาสินค้าตามธรรมดาในอดีตกาล รวมทั้งการส่งเงินไปให้ญาติที่อยู่ต่างประเทศ ปัจจุบันก็ยังมิ ใช้กันอยู่ในหมู่พ่อค้าชาวจีนที่อยู่ในประเทศจีน ประเทศไทย และประเทศอื่นๆทั่วโลก และวัตถุประสงค์ของการใช้โพยก๊วนรูปแบบนี้เพื่อวัตถุประสงค์ที่ผิดกฎหมายที่สำคัญ ได้แก่ การชำระ

เงินที่เกี่ยวกับการพนัน ยาเสพติด และสินค้าผิดกฎหมายอื่นๆ รวมไปถึงการส่งเงินสนับสนุน การดำเนินงานระหว่างองค์กรอาชญากรรมด้วย

Underground Banking หรือระบบธนาคารใต้ดิน เป็นการใช้โพยก๊วนที่อยู่ในภูมิภาค อเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะโอนเงินเพื่อชำระราคาจากการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ ในอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ดังที่ยกตัวอย่างกรณีศึกษาในเรื่อง Black Money Paso Exchange (BMPE) ที่จัดให้เป็นการใช้โพยก๊วนได้เนื่องจากเป็นการใช้เงินตราของบางประเทศ เป็นโพย โดยมีหลักการที่ว่า เงินตราของต่างประเทศจะต้องถูกแปลงเป็นเงินตราสกุลของประเทศที่จะขนเงินผ่านก่อนโดยใช้บริการของธุรกิจเงินนอกกระบบ (Bureaux de Change) เพื่อแปลงสภาพให้เป็นเงินตราที่สามารถเคลื่อนไหวได้อย่างเสรีผ่านประเทศที่ไม่มีมาตรการตรวจสอบการฟอกเงินอย่างเคร่งครัดก่อนที่จะนำไปชำระราคาในประเทศปลายทาง รวมไปถึงการนำเงินตราสกุลใหญ่ไปแปลงเป็นเงินตราสกุลเล็ก แล้วแบ่งนำไปฝากในหลายบัญชีของธนาคารในประเทศ บัญชีละจำนวนน้อย เพื่อมิได้ตกเป็นจุดสนใจว่ามีการเคลื่อนย้ายเงินในลักษณะที่เป็น การฟอกเงินเกิดขึ้น หลังจากนั้นภายในวันเดียวกันผู้รับชำระเงินก็จะถอนเงินออกจากบัญชี เหล่านั้นแล้วนำไปใช้ในการชำระราคาหรือนำไปแปลงเป็นเงินอีกสกุลหนึ่งเพื่อที่จะเคลื่อนย้าย ต่อแล้วแต่กรณี

นอกจากนั้น การใช้โพยก๊วนในรูปแบบของ Underground Banking ยังแบ่งแยกย่อย ออกไปได้อีก อย่างเช่น การใช้ EURO Denomination Banknote เนื่องจากเมื่อนำเงินตราต่างประเทศมาแลกเป็นธนบัตรที่มีมูลค่า 500 EURO ซึ่งมีมูลค่าในทางแลกเปลี่ยนสูงมาก ทำให้สามารถเคลื่อนย้ายเงินตรานั้นผ่านประเทศในยุโรปได้อย่างสะดวก หรืออาจเรียกกรณีนี้ว่าเป็น การใช้ธนบัตรเงิน EURO เป็นโพยก๊วน หรือ การดำเนินธุรกิจ Accounting Firm โดยผู้โอนเงิน จะนำเงินมาเปลี่ยนสภาพเป็นสินค้ามีค่า รถยนต์ อัญมณี ทองคำ ฯลฯ หรือนำไปแลกคูปอง ที่ สำนักงานของธุรกิจนั้น และขนสินค้าดังกล่าวข้ามประเทศ ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการขนเงินสด ข้ามประเทศนั้นโดยตรง

เมื่อกลับมาพิจารณารูปแบบการใช้โพยก๊วนของไทย จะมีลักษณะผสมผสานระหว่าง การใช้โพยก๊วนแบบจีนและการใช้โพยก๊วนแบบ Hawala เพราะเนื่องจากในอดีตคนจีนที่เข้ามา ทำงานในประเทศไทยต้องใช้โพยก๊วนในการส่งเงินกลับไปเลี้ยงครอบครัวที่ประเทศจีนเมื่อ ประมาณร้อยปีที่ผ่านมา เพื่อทำให้เกิดความสะดวกในการโอนเงินข้ามประเทศโดยไม่ต้องผ่าน ขั้นตอนที่ยุงยากของธนาคารพาณิชย์ จึงทำให้โพยก๊วนของจีนเป็นที่รู้จักของคนไทยและใช้กัน อย่างแพร่หลายในขณะนั้น ต่อมาเมื่อชาติอินเดียหรือประเทศอื่นในแถบเอเชียใช้และประเทศ ในตะวันออกกลางเข้ามาทำธุรกิจการค้าในประเทศไทย บุคคลเหล่านี้จึงนำวิธีการโอนเงินข้าม ประเทศแบบ Hawala ซึ่งเป็นการโอนเงินแบบดั้งเดิมของพวกอินเดียและตะวันออกกลางมาใช้

ในการโอนเงินที่ได้จากการทำงานและการค้าขายกลับประเทศของตน โดยมีจุดประสงค์เดียวกันคือเพื่อต้องการหลีกเลี่ยงภาระในการทำรายงานธุรกรรมทางการเงินเมื่อโอนเงินผ่านธนาคารพาณิชย์ และเมื่อวิวัฒนาการของสถาบันการเงินไทยได้รับการพัฒนาขึ้น และมีสถาบันการเงินหลายแห่งที่จ้างผู้เชี่ยวชาญด้านธนาคารชาวอินเดียมาเป็นผู้บริหารสถาบันการเงิน ย่อมมีความเป็นไปได้ที่เขาจะนำรูปแบบการโอนเงินข้ามประเทศแบบ Hawala นี้มาใช้ในสถาบันการเงินของตน ดังจะเห็นได้จากกรณีของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง ซึ่งดำเนินการลักลอบขนเงินตราออกนอกประเทศโดยอาศัยความช่วยเหลือจากเครือข่ายธุรกิจโพยก๊วนของชาวอินเดียหรือตะวันออกกลาง หรือที่เรียกขานกันว่า “ขบวนการโพยก๊วนแขก” และจากกรณีนี้ทำให้การใช้โพยก๊วนไม่ถูกจำกัดขอบเขตอยู่เพียงการใช้กระดาษเป็นโพยในการเรียกให้ชำระราคาตามรูปแบบดั้งเดิมของโพยก๊วนจีนเท่านั้น แต่การปลอมแปลงเอกสารราชการหรือเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายเงินตราข้ามประเทศ เพื่อให้ได้รับการอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายเงินออกนอกประเทศได้ ก็ถือเป็นการใช้โพยก๊วนอีกรูปแบบหนึ่งที่ใช้เอกสารราชการปลอมเหล่านั้นแทนโพยในการใช้ประกอบการลักลอบนำเงินตราออกนอกประเทศ

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยได้มีนโยบายในการเปิดตลาดเงินเสรี โดยการลดความเคร่งครัดในการนำเงินเข้าหรือออกนอกประเทศ เพื่อให้ธุรกิจเกี่ยวกับการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราสามารถดำเนินกิจการได้อย่างคล่องตัวยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้ชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวหรือเข้ามาทำธุรกิจในประเทศไทยได้รับความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมากขึ้น โดยที่พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.2485 ได้รับการแก้ไขไม่ให้มีการควบคุมปริมาณการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศ แต่ได้มีการควบคุมการในเรื่องการนำเงินตราออกไปนอกประเทศไม่ว่าจะเพื่อเหตุผลในซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ชำระราคาสินค้า เปิดบัญชีในต่างประเทศ ส่งไปเลี้ยงครอบครัว หรือเหตุผลอื่นใด ว่าจะต้องไม่เกิน 50,000 บาท เว้นแต่การเคลื่อนย้ายเงินไปประเทศเพื่อนบ้านและประเทศเวียดนามสามารถทำได้ไม่เกิน 500,000 บาท เมื่อเกินประมาณที่กำหนดไว้นี้ จะต้องกรอกแบบอนุญาตในการเคลื่อนย้ายเงินออกนอกประเทศต่อธนาคารแห่งประเทศไทยหรือแบบ ธ.ต. เพื่อขออนุญาตเป็นกรณีไป และจะต้องกระทำผ่านตัวแทนรับอนุญาต และบุคคลรับอนุญาต (Authorized Money Changer) เท่านั้น เช่นนี้เป็นมาตรการที่สามารถควบคุมมิให้มีการลักลอบขนเงินตราออกไปนอกประเทศเป็นจำนวนมากโดยปราศจากการทำรายงานธุรกรรมทางการเงินหรือนำเงินออกไปนอกประเทศเพื่อวัตถุประสงค์ที่ผิดกฎหมาย อย่างเช่น เพื่อไปชำระราคายาเสพติด เพื่อส่งไปฟอกเงินยังต่างประเทศ หรือเพื่อหลีกเลี่ยงการทำรายงานธุรกรรมทางการเงินหรือพิธีการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด

และเมื่อในการโอนเงินตราออกนอกประเทศเพื่อการชำระหนี้เสร็จสมบูรณ์แล้ว ย่อมทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางบัญชีในสถาบันการเงินของบุคคลสองฝ่าย คือบุคคลที่ส่งเงินและ

บุคคลที่รับการชำระราคา ด้วยเหตุนี้ พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินจึงได้กำหนดระเบียบในการที่ท่าธุรกรรมเกี่ยวกับการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราแต่ละครั้งจะต้องทำรายงานแบบ ธ.ด.40 ซึ่งเป็นรายงานแสดงบัญชีเงินบาทของบุคคล ที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้ว่า มีการเปลี่ยนแปลงในทางบัญชีของทั้งสองฝ่ายถูกต้องตรงกันหรือมีความเหมาะสมกับลักษณะของธุรกรรมที่ทำหรือไม่

แต่ในกรณีการโอนเงินโดยใช้โพยก๊วน แนนอนว่าจะต้องมีการนำโพยก๊วนออกไปนอกประเทศเพื่อไปเรียกให้ชำระเงินปลายทางให้ได้เสียก่อน และร้านโพยก๊วนหรือธนาคารที่ดินปลายทางจะต้องรับภาระในการออกเงินชำระแก่ผู้ถือโพยก๊วนเสียก่อน ปัญหาจึงมีอยู่ว่า ร้านโพยก๊วนนั้นจะได้รับการชำระเงินที่ตนเองได้เสียไปจากร้านโพยก๊วนที่ออกโพยก๊วนให้บุคคลนั้นได้อย่างไร เช่นนี้สามารถพิจารณาได้เป็นสองแนวทาง

(1) ให้มีการส่งเงินไปให้ร้านโพยก๊วนปลายทางในภายหลังโดยใช้วิธีโอนเงินผ่านธนาคารพาณิชย์หรือวิธีการนำเงินตราออกนอกประเทศอื่น ๆ ที่ถูกต้องตามกฎหมาย และนำไปเข้าบัญชีของร้านโพยก๊วนปลายทางโดยตรง โดยอ้างว่าเพื่อเป็นการชำระราคาในธุรกรรมบางอย่างที่กระทำระหว่างร้านโพยก๊วนทั้งสองแห่งด้วยกันเอง วิธีการนี้ทำให้เกิดความปลอดภัยกับธุรกิจโพยก๊วนเนื่องจากการส่งเงินเพื่อไปหักกลบหนี้ดังกล่าวมิได้เป็นการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการลักลอบขนเงินตราออกนอกประเทศ และไม่ได้กระทำผิดระเบียบเกี่ยวกับการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่มีอยู่ และไม่มีปัญหาในเรื่องการกรอแบบ ธ.ด.40 เพื่อขออนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยนำเงินตราออกนอกประเทศ แต่เป็นที่น่าสงสัยว่า ถ้ามีการโอนเงิน เช่นว่านั้นเป็นจำนวนมาก จนยากจะเชื่อได้ว่าเป็นการโอนเงินระหว่างธุรกิจการเงินตามปกติ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะเข้ามาควบคุมได้อย่างไร เห็นว่าน่าจะใช้กลไกการตรวจสอบพฤติกรรมที่น่าสงสัยว่าจะเป็นการฟอกเงิน ภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาใช้เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้าไปบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายกับการทำธุรกรรมที่น่าสงสัยเช่นว่านั้นได้

(2) ให้มีการหลักกลบหนี้โดยสร้างการทำธุรกรรมเกี่ยวกับการชำระราคาในสิ่งอื่นที่ไม่ใช่การโอนเงินผ่านธนาคารพาณิชย์ อย่างเช่น มีการส่งสินค้าที่มีมูลค่าเท่ากับมูลค่าของโพยก๊วนที่ได้จ่ายไปให้กับร้านโพยก๊วนปลายทาง อย่างเช่น ทองคำ อัญมณี ผ้าไหม ฯลฯ หรือทำธุรกรรมเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าแต่มีการตกแต่งบัญชีให้ผิดจากความเป็นจริงเพื่อไปหักกลบหนี้แก่ที่มีอยู่เดิม อย่างเช่น ร้านโพยก๊วน ก ได้ออกโพยก๊วนให้ ข เพื่อเรียกให้ร้านโพยก๊วน ค ชำระราคามูลค่า 1 ล้านบาท เมื่อมีการชำระเงินตามโพยก๊วนแล้ว ร้านโพยก๊วน ก ก็ทำธุรกรรมเกี่ยวกับการซื้อขายอาคารชุดที่เป็นทรัพย์สินของร้านโพยก๊วน ค ซึ่งมีราคาประเมิน 3 ล้านบาท แต่เวลาทำสัญญาซื้อขายได้เขียนลงไปในสัญญาว่าร้านโพยก๊วน ก ได้ซื้ออาคารของร้านโพยก๊วน ค เป็นมูลค่า 4 ล้านบาท เช่นนี้เห็นได้ว่าส่วนต่างจากราคาประเมิน 1 ล้าน

ขมเท่ากับเป็นการหักกลบลบหนี้ที่ได้จ่ายแก่ ข ในคราวก่อน พฤติกรรมเช่นนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบการโอนเงินเพื่อการทำธุรกรรมเช่นว่านั้นได้เนื่องจากเป็นการชำระราคาตามสัญญาซื้อขายปกติ และคงจะต้องไปดูว่าการทำธุรกรรมเกี่ยวกับการซื้อขายเช่นว่านั้นมีความเกี่ยวข้องกับความคิดอย่างอื่น เช่นความคิดฐานฟอกเงิน ความคิดฐานฝ่าฝืนพิธีการศุลกากร หรือความคิดเกี่ยวกับองค์การอาชญากรรมข้ามชาติหรือไม่ แต่ทางออกของปัญหานี้ก็ได้แก่การเข้าไปตรวจสอบธุรกรรมที่ใช้ในการหักกลบลบหนี้ดังกล่าวว่ามีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการลักลอบนำเงินออกนอกประเทศโดยใช้โพงก๊วนได้หรือไม่ ทั้งนี้ อาจต้องอาศัยความช่วยเหลือในเรื่องข้อมูลจากหลายหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง โดยมาตรการทางกฎหมายที่สามารถเข้าไปบังคับกับธุรกรรมดังกล่าวนั้นได้อย่างแท้จริง ก็น่าจะได้แก่มาตรการบังคับเอากับทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 นั้นเอง ส่วนมาตรการทางกฎหมายศุลกากรจะสามารถใช้บังคับได้ต่อเมื่อพบว่าสินค้าที่เคลื่อนย้ายออกนอกประเทศผ่านด่านศุลกากรเพื่อใช้ในการชำระราคาในสัญญาซื้อขายที่หักกลบลบหนี้เดิมของร้านโพงก๊วนได้กระทำผิดพิธีการศุลกากร หรือเป็นข้อต้องห้ามต้องจำกัดมิให้นำออกไปนอกประเทศ

แต่มาตรการตรวจสอบการเคลื่อนย้ายเงินภายใต้พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ยังมีปัญหาอยู่ว่า สามารถบังคับได้เพียงธุรกรรมเงินสดหรือเงินตราหรือหลักทรัพย์ที่ใช้ในการชำระหนี้ได้ตามกฎหมายเท่านั้น และแม้ควบคุมการทำธุรกรรมเกี่ยวกับการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราในสถาบันการเงินต่าง ๆ ได้แต่ก็ไม่มีมาตรการที่บังคับหรือจัดการเงินตราหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับกระบวนการนำเงินตราออกนอกประเทศอย่างผิดกฎหมายได้ อันได้แก่ การที่ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่สามารถริบเงินตราต่างประเทศที่ชี้ขายกันอย่างผิดกฎหมายได้ ด้วยเหตุนี้ จึงมีการแก้ไขพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินโดยการเพิ่มมาตรา 8 ทวิ ที่ทำให้เงินตรา หรือหลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้องเป็นของตามกฎหมายศุลกากร ทำให้เจ้าหน้าที่ของศุลกากร ณ ด่านศุลกากรสามารถเข้าตรวจค้นตัวบุคคลเพื่อหาเงินตราที่กำลังจะถูกลักลอบออกนอกประเทศอย่างผิดกฎหมาย เช่นนี้ ในการที่บุคคลจะนำเงินสดติดตัวออกไปนอกประเทศเกิดว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนด อันได้แก่ 50,000 และ 500,000 บาท จะต้องถูกตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่ศุลกากร ณ ด่านศุลกากร ในฐานะที่เงินตราเป็นของต้องจำกัดตามกฎหมายศุลกากร และจะต้องแสดงเอกสารชี้แจงเหตุผลในการขนเงินตราออกไปนอกประเทศ เอกสารที่ว่านั้นได้แก่ แบบอนุญาต ข.ต. นั้นเอง เมื่อแสดงหลักฐานจนเป็นที่พอใจแล้วเจ้าหน้าที่ศุลกากรจึงจะอนุญาตให้ผู้นั้นนำเงินตราออกนอกประเทศได้ ถ้าบุคคลนั้นไม่ยอมแสดงเอกสารประกอบการเคลื่อนย้ายเงินตราออกนอกประเทศดังที่กล่าวมาข้างต้น ก็จะต้องถือว่าผู้นั้นกระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มาตรา 8 ทวิ และมีความผิดฐานฝ่าฝืนพิธีการศุลกากร ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 27 จะต้องถูกจับ

กุมโดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรเพื่อดำเนินคดีต่อไป และในกรณีที่เจ้าหน้าที่ศุลกากรพบเงินตราที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบขนเงินออกไปนอกประเทศ หรือเงินตราที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดอย่างอื่น อย่างเช่น ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงิน ให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรภายใต้อำนาจของพระราชบัญญัติศุลกากรสามารถริบเงินตราเหล่านั้นได้ สิ่งนี้เท่ากับเป็นการแก้ไขปัญหาในการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่สามารถริบเงินตราต่างประเทศที่มีการซื้อขายกันอย่างผิดกฎหมายได้ แต่มาตรการดังกล่าวก็ใช้ได้เพียงการบังคับเข้ากับเงินสด เงินตราหรือหลักทรัพย์อย่างอื่นที่ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายเท่านั้น

แต่ถ้าไม่เป็นการขนเงินตราข้ามประเทศแต่เป็นการนำโพยก๊วนหรือสิ่งของที่โพยก๊วนพฤติการณ์ผู้นั้นต้องการนำไปใช้เป็นโพยก๊วนเพื่อขนเงินตราออกนอกประเทศ เจ้าหน้าที่ศุลกากรไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบได้โดยใช้กลไกของพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินมาตรา 8 ทวิ แต่สามารถตรวจสอบสัมภาระของบุคคลที่จะเดินทางข้ามประเทศนั้นตามพิธีการศุลกากรปกติ เพื่อค้นหาของต้องห้ามต้องจำกัดหรือสิ่งของผิดกฎหมายอื่นๆ เพื่อพบวัตถุที่อาจถือว่าเป็นโพยก๊วนหรือเกี่ยวข้องกับกระบวนการลักลอบขนเงินออกนอกประเทศ ก็ให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรควบคุมตัวผู้นั้นและใช้มาตรการบังคับเข้ากับทรัพย์สินได้ แต่ก่อนที่เจ้าหน้าที่ศุลกากรจะใช้มาตรการทางกฎหมายกับการใช้โพยก๊วนในการลักลอบขนเงินออกนอกประเทศดังกล่าว นั้นได้ จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เพียงพอ (Predisposition) ว่าบุคคลที่จะเดินทางข้ามประเทศนั้นมีพฤติการณ์ในการนำโพยก๊วนติดตัวออกนอกประเทศเพื่อวัตถุประสงค์ในการชำระหนี้ที่ผิดกฎหมาย โดยอาศัยข้อมูลจากการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือคณะกรรมการธุรกรรมภายใต้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อเป็นเครื่องยืนยันว่าบุคคลนั้นได้ใช้โพยก๊วนในการลักลอบขนเงินออกนอกประเทศอย่างผิดกฎหมายจริง

ส่วนมาตรการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 เป็นมาตรการที่สามารถเข้าไปควบคุมมิให้มีการธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินในสถาบันการเงิน โดยมาตรการตามพระราชบัญญัตินี้ได้แก่ การเรียกให้สถาบันการเงินที่มีความน่าสงสัยว่าจะกระทำการฟอกเงินหรือเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินมาสอบถามเพื่อตรวจสอบว่าธุรกรรมที่กระทำในสถาบันการเงินแต่ละรายการเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินหรือไม่ มาตรการในการเรียกให้สถาบันการเงินระงับการทำธุรกรรมที่เป็นการฟอกเงินตามมาตรา 34 และมาตรการในการบังคับเข้ากับทรัพย์สินทางแพ่ง ซึ่งได้แก่การยึดอายัดและริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด ในส่วนของการใช้โพยก๊วน ถือได้ว่าเป็นธุรกรรมที่เป็นการปกปิด อำพราง หรือแปลงสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน เป็นรูปแบบของการเคลื่อนย้ายเงินระหว่างประเทศที่หลีกเลี่ยงการรายงานธุรกรรมทางการเงินในตัวเองอยู่แล้วเพราะไม่ได้กระทำผ่านสถาบันการเงินในระบบ และก็ไม่ใช่การขนเงินสดข้ามประเทศในอันที่จะเป็นของที่สามารรถตรวจสอบได้ ณด่านศุลกากร ด้วยเหตุนี้ เมื่อต้องการตรวจสอบตัวบุคคลหรือธุรกิจโพยก๊วนที่มีการนำโพยก๊วน

ออกนอกประเทศแต่เพียง มาตรการทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การฟอกเงินที่ใช้ได้ ได้แก่ การเรียกบุคคลหรือธุรกิจโพยก๊วนดังกล่าวมาสอบถามเพื่อแสวงหา พยานหลักฐานที่จะทำมาชี้ชัดได้ว่าบุคคลหรือธุรกิจโพยก๊วนนั้นได้มีการใช้โพยก๊วนเพื่อการ ฟอกเงินหรือไม่ หรือถ้ามีการสอบสวนแล้วพบว่า มีพฤติการณ์ในการใช้โพยก๊วนเคลื่อนย้ายเงิน ออกนอกประเทศเพื่อการฟอกเงิน คณะกรรมการธุรกรรมของสำนักงานป้องกันและปราบปราม การฟอกเงินสามารถเรียกให้ระงับการทำธุรกรรมดังกล่าวได้ รวมทั้งใช้มาตรการบังคับเอา กับทรัพย์สินทางแพ่ง โดยอาศัยความร่วมมือในเรื่องข้อมูลและพยานหลักฐานจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ศุลกากรได้

และเนื่องจากแนวคิดในการเปิดตลาดการค้าเงินเสรี ที่ลดความเคร่งครัดในเรื่องกฎ ระเบียบในการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา เพื่อสนับสนุนให้ผู้ที่ทำธุรกิจซื้อขายแลกเปลี่ยน เงินตราในระบบหรือผู้ค้าเงินเถื่อน หันมาจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบธุรกิจซื้อขายแลกเปลี่ยน เงินตราที่ถูกต้องตามกฎหมาย ในลักษณะที่เป็นตัวแทนอนุญาตหรือบุคคลรับอนุญาตมากขึ้น เมื่อมีธุรกิจซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราในระบบมาอยู่ในระบบมากขึ้น ประสิทธิภาพในการใช้ มาตรการตรวจสอบสถาบันการเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทั้ง ในส่วนของการให้สถาบันการเงินทำรายงานธุรกรรมทางการเงินและการสืบสวนเกี่ยวกับธุร กรรมทางการเงินที่น่าสงสัยว่าจะเป็นการฟอกเงิน สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่ถึงแม้ว่าผู้ประกอบการซื้อขายเงินตราผิดกฎหมายจะไม่มาจดทะเบียนให้ถูกต้อง อำนาจของ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในการตรวจสอบทรัพย์สินของบุคคลหรือธุรกิจที่ น่าสงสัยว่าจะกระทำการฟอกเงินก็ยังคงมีอยู่อย่างเดิมไม่เปลี่ยนแปลง เพียงแต่ต้องทำการ พิจารณาในเรื่องของพยานหลักฐานเพื่อยืนยันว่าบุคคลหรือธุรกิจกระทำการฟอกเงินโดยการ ใช้โพยก๊วนลักลอบขนเงินตราออกนอกประเทศเสียก่อน จึงจะสามารถจะใช้มาตรการทางอาญา และทางแพ่งเพื่อบังคับเอาทรัพย์สินได้

ส่วนในเรื่องมาตรการทางอาญาที่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในพัฒนาประสิทธิภาพ การติดตามการกระทำความผิดหรือแสวงหาพยานหลักฐานในการใช้โพยก๊วนเพื่อการลักลอบนำ เงินออกนอกประเทศอย่างผิดกฎหมาย สามารถนำมาตรการทางอาญาเชิงควบคุมอาชญากรรม (Crime Control) ตามแนวทางของต่างประเทศมาใช้ได้ดังต่อไปนี้

ก. มาตรการดักฟังการกระทำความผิด (Wiretapping)

มาตรการดักฟังการกระทำความผิด เป็นมาตรการที่เป็นประโยชน์ต่อการแสวงหา เบาะแสในกระบวนการใช้โพยก๊วนในการลักลอบนำเงินตราออกนอกประเทศอย่างผิดกฎหมาย ในธุรกิจโพยก๊วนเองหรือในธุรกิจอย่างอื่นได้ หลักการของการนำมาตรการนี้มาใช้ ได้แก่ เมื่อ ต้องการใช้มาตรการดักฟังการกระทำความผิดกับบุคคลใด ให้พิจารณาที่ Disposition เบื้องต้น

ว่าบุคคลที่จะไปใช้มาตรการดักฟังน่าจะเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดทางอาญาหรือไม่ก็เพียงพอที่จะพิจารณาออกหมายอนุญาตให้กระทำการดักฟังการกระทำความผิด และถ้ากล่าวว่ามีมาตรการดังกล่าวข้างต้นแล้วจะถูกบุคคลนั้นฟ้องร้องดำเนินคดีกลับ ก็ควรที่จะแก้ไขกฎหมาย ทั้งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายอื่นๆ ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่กับเจ้าหน้าที่ในการเข้ามาตรวจสอบประชาชน ว่าเมื่อเจ้าหน้าที่ได้ใช้มาตรการทางอาญาดังที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นโดยสุจริต และไม่มีเจตนาที่จะละเมิดสิทธิของประชาชนเป็นรายบุคคล ในลักษณะของการเลือกปฏิบัติ ให้กฎหมายคุ้มครองเจ้าหน้าที่ที่กระทำการโดยสุจริตนั้นมีให้ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและทางอาญา หน่วยงานที่ได้วางแผนทางในการใช้มาตรการดักฟังการกระทำความผิดหรือการเข้าถึงข้อมูลของการกระทำความผิดแล้ว ได้แก่ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยการใช้มาตรการนี้แต่ละครั้งต้องมีเหตุอันสมควรเชื่อได้ว่ามีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกิดขึ้น และต้องขออนุญาตการใช้อำนาจเข้าถึงข้อมูลนี้ต่อศาล แนวทางนี้อาจนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการใช้มาตรการดักฟังการกระทำความผิดหรือการเข้าถึงข้อมูลในการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นได้ต่อไป หรือจะต้องนำไปพัฒนามาตรการเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่กำลังจะบัญญัติขึ้นอีกไม่กี่ปีข้างหน้า

ก. มาตรการควบคุมการนำส่ง (Controlled Delivery)

มาตรการติดตามเส้นทางในการเคลื่อนย้ายทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดแรกเริ่มเดิมทีกำหนดไว้ในอนุสัญญากรุงเวียนนา 1988 เป็นมาตรการที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่มีในการติดตามการเคลื่อนไหวของยาเสพติดเพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าถึงแหล่งที่มาของยาเสพติด และภายหลังได้มีการนำมากล่าวถึงอีกครั้งใน FATF 40 Recommendations และอนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ 2000 เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่กระบวนการยุติธรรมในการติดตามการเคลื่อนไหวของทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด ไม่ว่าจะโดยวิธีการใช้สายลับ หรือวิธีการดักฟังการติดต่อระหว่างกันของผู้กระทำความผิด (Wire Tapping) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดของบุคคลเหล่านั้น เพื่อให้สามารถไปถึงแหล่งเงินทุนของการประกอบอาชญากรรมให้ได้มากที่สุด และผลพลอยได้จากการติดตามแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชญากรรมตามหลัก Controlled Delivery ก็ได้แก่การศึกษาวิธีการที่สมาชิกในองค์กรอาชญากรรมใช้ในการเคลื่อนย้ายเงินตราข้ามประเทศ และข้อมูลบางประการที่ได้รับอาจโดยเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการใช้โพงก๊วนหรือการทำงานในระบบธนาคารใต้ดินได้

แต่หลักการที่ต้องพิจารณาประการหนึ่งในการที่จะใช้มาตรการ Controlled Delivery หรือ Wiretapping ได้แก่ ก่อนที่เจ้าหน้าที่จะใช้มาตรการทั้งสองเพื่อที่จะเข้าถึงทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าว เจ้าหน้าที่จะต้องมีข้อมูลในเบื้องต้นว่าการเคลื่อนย้ายทรัพย์สิน

เช่นว่านั้นมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการของการกระทำความผิดจริงตามหลัก Predisposition และการที่เจ้าหน้าที่จะมีอำนาจในการใช้มาตรการนี้กับบุคคลใด เจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อันได้แก่ การขอหมายจากศาลเพื่อที่จะเข้าไปติดตามทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดในสถานที่ต่างๆ และการขอหมายเพื่อให้ศาลอนุญาตแก่เจ้าหน้าที่ในการติดตั้งเครื่องมือดักฟังการกระทำความผิดของบุคคลใดๆ และต้องแน่ใจว่าการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหมายทุกประการ การไม่ปฏิบัติตามกระบวนการของวิธีพิจารณาความอาญาดังกล่าวอาจทำให้กระบวนการ Controlled Delivery และ Wiretapping เป็นการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย

ข. การล่อให้กระทำความผิด (Entrapment and Sting Operation)

กระบวนการล่อให้กระทำความผิด เป็นกระบวนการที่สำคัญในการทำให้ผู้กระทำความผิดเปิดเผยการกระทำความผิดหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เนื่องจากในความผิดเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด การค้าสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา หรือการค้าสินค้าผิดกฎหมายอื่นๆ ผู้กระทำความผิดจะไม่แสดงกระบวนการซื้อขายสินค้าหรือตัวสินค้าที่ผิดกฎหมาย ด้วยเหตุนี้ เจ้าหน้าที่จึงต้องใช้มาตรการ Entrapment และ Sting Operation ในการล่อให้ผู้กระทำความผิดแสดงการซื้อขายสินค้าที่ผิดกฎหมายหรือแสดงตัวสินค้าที่ผิดกฎหมายออกมา ในลักษณะที่เป็น Overt Act และทำให้เจ้าหน้าที่สามารถบังคับเข้ากับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นได้

แต่กระบวนการของการล่อให้กระทำความผิดมีปัญหาในทางหลักทั่วไปในทางอาญา อันได้แก่ เป็นการขัดต่อหลักการที่ผู้ใดจะกระทำความผิดอาญา จะต้องมีความเจตนาเป็นองค์ประกอบ แต่กระบวนการล่อให้กระทำความผิดอาจทำให้ผู้ที่ไม่มีเจตนาในการกระทำความผิดต้องกระทำความผิด และอาจเป็นการล่อให้บุคคลซึ่งไม่เคยมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการกระทำความผิดต้องมาเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดโดยการจูงใจของเจ้าหน้าที่ ด้วยเหตุนี้ การพิจารณาถึงพื้นฐานการประกอบสัมมาชีพของผู้ที่เราจะใช้มาตรการล่อให้กระทำความผิดด้วยหรือ Predisposition เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งยวด ทั้งนี้ให้พิจารณาจากกลวิธีในการล่อให้กระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ประกอบด้วย ถ้าเจ้าหน้าที่ได้ใช้กลอุบายในการล่อให้กระทำความผิดเกินกว่าเหตุ จนอาจทำให้ผู้ที่ไม่เคยคิดที่จะกระทำความผิดเกิดความอยากรที่จะกระทำความผิด เช่นนี้ กระบวนการล่อให้กระทำความผิดอาจมิชอบด้วยกฎหมาย และเห็นว่าวิธีการนี้สามารถนำมาใช้ในการล่อให้ผู้กระทำความผิดแสดงการใช้โพยก๊วนหรือตัวโพยก๊วนต่อหน้าเจ้าหน้าที่ได้ แต่ทั้งนี้ การที่จะนำมาตรการล่อให้กระทำความผิดไปใช้กับกระบวนการของการใช้โพยก๊วนได้อย่างถูกต้อง รัฐจะต้องออกกฎหมายรับรองให้การใช้โพยก๊วนหรือการประกอบธุรกิจที่มีกาวให้บริการโพยก๊วน เป็นความผิดตามกฎหมายของประเทศนั้นเสียก่อน เช่น เป็นความผิดตามกฎหมายสถาบันการเงิน กฎหมายซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตรา กฎหมายปราบปรามการฟอกเงิน

กฎหมายศุลกากร ฯลฯ แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของศุลกากรมีอำนาจในการเรียกตรวจตัวบุคคล ด้านศุลกากรหวัดฤดูที่ต้องสงสัยว่าจะเกี่ยวข้องกับการลักลอบหนีศุลกากร ตามระเบียบพิธีการศุลกากรอยู่แล้ว การล่อให้กระทำความผิดจึงไม่มีความจำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากรเพราะมีอำนาจเรียกตรวจได้อยู่แล้ว แต่ผู้ที่จะมีบทบาทในการนำมาตรการล่อให้กระทำความผิดไปใช้ก็ได้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเท่านั้น

ค. มาตรการต่อต้านเงินขององค์กรก่อการร้าย (Anti-Terrorists Financing)

แนวนโยบายการปราบปรามแหล่งเงินทุนในการก่อการร้ายข้ามชาติ เป็นนโยบายทางกฎหมายที่เกิดขึ้นจากการพัฒนากฎหมายใหม่บางฉบับ อันได้แก่ United Nations International Convention for the Suppressing of Financing of Terrorism 1999, USA Patriot Act 2000 และ FATF Special Recommendation on Terrorist Financial กฎหมายเหล่านี้มุ่งหมายที่จะใช้มาตรการบังคับกับแหล่งเงินทุนที่สนับสนุนการก่อการร้ายข้ามชาติ แต่คุณลักษณะพิเศษของกฎหมายเหล่านี้ ได้แก่ การกำหนดแนวทางการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างครบวงจร (One-Stop Legislation) ทำให้เจ้าหน้าที่ในการบังคับเอากับทรัพย์สินเหล่านั้นด้วยวิธีการต่างๆ อย่างกว้างขวางและไม่มีข้อจำกัด อย่างเช่น บทบัญญัติที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการใช้มาตรการ Wiretapping หรือมาตรการอื่นๆ ที่จำเป็น เพื่อเข้าไปถึงแหล่งเงินทุนเช่นว่านั้น โดยให้ศาลทั่วประเทศรีบออกหมายอนุญาตให้ดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวทันทีโดยไม่ต้องพิจารณาเงื่อนไขในเรื่องอื่นๆ อีก นอกจากนั้นยังมีกฎเกณฑ์ในการรายงานธุรกรรมทางการเงิน ที่ลดอัตราขั้นสูงของมูลค่าของธุรกรรมที่ต้องทำรายงานลงมา ทำให้โอกาสที่จะต้องทำรายงานธุรกรรมทางการเงินให้แก่รัฐมีมากขึ้น และให้มีการเพิ่มโทษอย่างไม่จำกัดสำหรับผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามกฎหมายฉบับนี้ และกฎหมายในเรื่องอื่นๆ ด้วย อันได้แก่ กฎหมายสถาบันการเงิน กฎหมายฟอกเงิน กฎหมายภาษี ฯลฯ ดังนั้น มาตรการทางกฎหมายว่าด้วยการปราบปรามแหล่งเงินทุนสนับสนุนการก่อการร้ายข้ามชาติสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเข้าไปถึงการเคลื่อนไหวของเงินระหว่างองค์กรก่อการร้ายข้ามชาติและองค์กรอาชญากรรมอื่นๆ และมาตรการดังกล่าวนี้อาจบังคับเข้าไปถึงการใช้จ่ายยักวันในองค์กรก่อการร้ายและองค์กรอาชญากรรมบางองค์กรได้อีกด้วย

และในขณะนี้ประเทศไทยกำลังยกร่างกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในสองถึงสามปีข้างหน้า เนื่องจากกฎหมายแม่แบบของต่างประเทศเกี่ยวกับการปราบปรามการประกอบอาชญากรรมในลักษณะองค์กร ไม่ว่าจะอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมที่กระทำในลักษณะองค์กร ค.ศ.2000 หรือกฎหมาย USA Patriot Act 2001 เป็นกฎหมายที่ให้แนวทางแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการกำหนดฐานความผิดและการกำหนดมาตรการทางอาญาเพื่อใช้ในการปราบปรามองค์กร

กรอาชญากรรมข้ามชาติอย่างกว้างขวาง โดยเน้นประสิทธิภาพในการปราบปรามอาชญากรรม เป็นหลักที่สำคัญที่สุด ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยสามารถกำหนดประเภทของอาชญากรรมที่ถือ ว่าเป็นการกระทำความผิดทางอาญาในลักษณะองค์กรได้หลายแนวทาง ไม่ว่าจะนำไปจัดไว้ให้ เป็นฐานความผิดหลักในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่ กำลังจะเกิดขึ้น หรืออาจนำไปกำหนดในกฎกระทรวงหรือประกาศกระทรวงเมื่อเห็นว่าการ กระทำความผิดดังกล่าวเป็นเรื่องปลุกย่อยและสามารถนำขึ้นมาเป็นฐานความผิดหลักได้ เช่น เดียวกับสภาพปัญหาในการยกร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ดังนั้น เมื่อเห็นได้ว่าการใช้โทษกัวนหรือการเงินนอกระบบประเภทอื่น ๆ มีความ เกี่ยวข้องกับระบบธุรกรรมทางการเงินระหว่างองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติด้วยกันเอง รัฐบาล ไทยก็สามารถที่จะบัญญัติให้การใช้โทษกัวนเข้าไปอยู่ในบัญญัติรายชื่อประเภทของอาชญากรรมที่ ถือว่าเป็นการประกอบอาชญากรรมข้ามชาติในลักษณะองค์กรได้ --

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากที่ได้อธิบายมาทั้งหมดข้างต้น สามารถสรุปแนวทางการใช้มาตรการทางกฎหมาย กับโทษกัวนได้ดังต่อไปนี้

(1) ให้เน้นการใช้มาตรการควบคุมการลักลอบนำเงินตราออกนอกประเทศ ภายใต้ แนวทางของพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.2485 มาตรา 8 ทวิ ที่กำหนดให้ เงินตราเป็นของตามกฎหมายศุลกากร และพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 มาตรา 27 ว่า ด้วยอำนาจในการเข้าตรวจสอบการกระทำอันเป็นการหลบเลี่ยงพิธีการศุลกากร โดยมาตรการ นี้ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของศุลกากรมีอำนาจในการเรียกตรวจบุคคลที่กำลังจะผ่านด่านศุลกากรที่มี พฤติกรรมต้องสงสัยว่ากำลังจะลักลอบนำเงินตราออกนอกประเทศอย่างผิดกฎหมาย เมื่อ บุคคลนั้นมีให้แสดงหลักฐานจนเป็นที่พอใจแก่เจ้าหน้าที่ว่าได้นำเงินการเคลื่อนย้ายเงินตรา ออกนอกประเทศโดยถูกต้องตามกฎหมาย เจ้าหน้าที่ศุลกากรก็สามารถจับกุมบุคคลนั้นและส่ง ดำเนินคดีต่อไป

(2) ให้ส่งเสริมการใช้มาตรการตรวจสอบธุรกรรมที่น่าสงสัยว่าจะเป็นการฟอกเงิน ตามหลักของ FATF Recommendation No.8,9 โดยใช้มาตรการบังคับให้สถาบันการเงินทั้ง หลายต้องทำรายงานธุรกรรมทางการเงินเมื่อมูลค่าของการทำธุรกรรมมากกว่าอัตราที่กฎ กระทรวงกำหนด รวมไปถึงการกำหนดให้สถาบันการเงินมีหน้าที่จะต้องรายงานธุรกรรมทาง การเงินที่น่าสงสัยว่าจะเป็นการฟอกเงินทันทีเมื่อได้พบเห็น และสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ของ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอำนาจในการเข้าไปตรวจสอบสถานที่หรือ เอกสารต่าง ๆ ของผู้ที่ต้องสงสัยว่าจะกระทำการฟอกเงินได้เมื่อเห็นสมควร มาตรการเหล่านี้ถือ ว่าเป็นการศึกษาพฤติกรรมและแสวงหาข้อมูลแห่งการกระทำความผิดใหม่ ๆ ที่อาจเข้ามาเกี่ยว ข้องกับกระบวนการฟอกเงินได้อีกด้วย

(3) การนำมาตรการล่อให้กระทำความผิด มาใช้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นใดที่มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิด เพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการขนเงินข้ามประเทศโดยใช้โปยก๊วนแสดงการกระทำความผิดหรือแสดงโปยก๊วนหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดออกมา

(4) การนำมาตรการดักฟังการกระทำความผิดมาใช้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามอาชญากรรมทางการเงิน ไม่ว่าจะสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมศุลกากร ฯลฯ โดยการบัญญัติเป็นกฎหมายเพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจใช้มาตรการอันเป็นเครื่องมือในการติดตามความเคลื่อนไหวของผู้กระทำความผิดกรณีที่ไม่มียุทธวิธีอื่นใดที่จะแสวงหาเบาะแสแห่งการกระทำความผิดได้อีก ยกตัวอย่างหน่วยงานที่สามารถใช้อำนาจดักฟังการกระทำความผิดได้ตามกฎหมาย ได้แก่ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 ที่ได้รับการแก้ไขใหม่

(5) การนำกระบวนการควบคุมการนำส่ง (Controlled Delivery) มาใช้ในการติดตามตัวบุคคลเพื่อแสวงหาแหล่งที่มาของการกระทำความผิดและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการใช้โปยก๊วนเพื่อวัตถุประสงค์ที่ผิดกฎหมาย

(6) ส่งเสริมนโยบายตลาดการเงินเสรี กล่าวคือ พัฒนากฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินของไทยให้มีความคล่องตัวในการเคลื่อนย้ายเงินระหว่างประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักธุรกิจต่างชาติให้มากยิ่งขึ้น และเปิดโอกาสให้ธุรกิจเงินนอกระบบเข้ามาจดทะเบียนเป็นสถาบันการเงินในระบบมากยิ่งขึ้น เพื่อมิให้มีแหล่งประกอบธุรกิจเงินนอกระบบรวมทั้งธุรกิจโปยก๊วนที่เปิดทำการอย่างหลบๆซ่อนๆเหลืออยู่อีก

(7) ให้กำหนดการใช้โปยก๊วนเป็นฐานความผิดในการประกอบอาชญากรรมข้ามชาติในลักษณะองค์กร ภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ.ที่กำลังจะเกิดขึ้น โดยอาศัยแนวทางจากอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ.2000 เนื่องจากการใช้โปยก๊วนเป็นความผิดฐานฟอกเงินตามแนวทางของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 5 ทวิ ซึ่งเป็นฐานความผิดหนึ่งตามอนุสัญญาสหประชาชาติฉบับนี้ และมีความเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิดกับการสนับสนุนทางการเงินภายในเครือข่ายของขบวนการก่อการร้ายข้ามชาติซึ่งเป็นหนึ่งในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ดังที่ได้อธิบายมาแล้วในบทก่อน และส่งเสริมการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศทางเทคนิค (Electronic Surveillance Techniques) ซึ่งหมายรวมถึง มาตรการ Controlled Delivery และ Wiretapping เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ใช้โปยก๊วนลักลอบนำเงินตราออกนอกประเทศและผู้ประกอบอาชญากรรมในลักษณะองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติอย่างอื่น และควรมีการก่อตั้งหน่วยงานเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล (FIU : Financial Intelligence Unit) เพื่อให้ความสะดวกในเรื่องข้อมูลของผู้กระทำความผิดแก่หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้มาตรการเพื่อปราบปรามการใช้โปยก๊วน โดยหน่วยงาน

FIU ในที่นี้อาจได้แก่ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือเป็นการตั้งหน่วยงานอิสระขึ้นมาใหม่

นอกจากนั้น ยังมีวิธีการอื่นๆที่สามารถนำมาใช้ในการปราบปรามการใช้โพงก๊วนหรือธุรกิจค้าเงินเถื่อนนอกจากหลักการทางกฎหมายที่ได้กล่าวมาตอนต้น ได้แก่ การนำวิธีการสุ่มตรวจ มาใช้ในการตรวจสอบการดำเนินงานของธุรกิจซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราหรือธุรกิจอื่นใดที่น่าจะมีการใช้โพงก๊วนเพื่อลักลอบนำเงินออกนอกประเทศ เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถเก็บข้อมูลของผู้ประกอบธุรกิจค้าเงิน สามารถเข้าไปตรวจตราดูแลมิให้มีการค้าเงินอย่างผิดกฎหมาย และทำให้ธุรกิจซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินเกิดความเข็ดหลาบที่จะกระทำการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราอย่างผิดกฎหมาย อีกวิธีการหนึ่งก็คือ การนำพลังมวลชนมาใช้ กล่าวคือ เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้แจ้งเบาะแสของการดำเนินธุรกิจค้าเงินตราอย่างผิดกฎหมายหรือการใช้โพงก๊วนเพื่อลักลอบนำเงินตราออกนอกประเทศให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเสนอรางวัลนำจับ สำหรับผู้ที่แจ้งเบาะแสได้ถูกต้อง วิธีการนี้จะทำให้สังคมมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและช่วยส่งเสริมการทำงานในการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น

จากจุดนี้ เมื่อการใช้โพงก๊วนเป็นธุรกรรมทางการเงินที่พิสูจน์ที่มาที่ไปยากแล้ว มาตรการที่จะนำมาใช้ในการตรวจสอบก็จะต้องมีประสิทธิภาพมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อมาตรการที่นำมาใช้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนก็ย่อมมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ ไม่ว่าจะนำมาตรการทางอาญาในเรื่องใดมาใช้ในการปราบปรามการฟอกเงิน หรืออาชญากรรมประเภทอื่นใด ให้คำนึงถึงความจำเป็นที่จะใช้มาตรการนั้นในการปราบปรามอาชญากรรม การพัฒนาให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทันต่อความก้าวหน้าในการประกอบอาชญากรรม และการพัฒนาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปราบปรามอาชญากรรมอย่างสูงสุด โดยในทางกลับกัน ก็ต้องคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนผู้บริสุทธิ์ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญตามสมควร อย่าให้มาตรการทางอาญากระทบกระเทือนสิทธิจนทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อประชาชน และอย่าให้กระบวนการยุติธรรมอ่อนแอจนควบคุมสิทธิและหน้าที่ของประชาชนตามกฎหมายไม่ได้ เพราะประชาชนต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย และกฎหมายก็ต้องทำให้ประชาชนมีความสุขด้วย การแสวงหามาตรการทางกฎหมายเพื่อมาใช้ในการปราบปรามการใช้โพงก๊วนเพื่อวัตถุประสงค์ที่ผิดกฎหมายจึงเป็นเรื่องที่ทำนายเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมเป็นอย่างมาก และเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องพัฒนาศักยภาพของตนและหน่วยงานของตนให้ทันต่อการปราบปรามอาชญากรรมที่ทำทายนี้อย่างได้